

พระลักษมณ์

เมื่อพระลักษมณ์ตัดสินใจบวชตามพระราม
เพื่อจะได้คอยดูแลปรนนิบัติพระรามยามอยู่ในป่า แม่พระรามจะห้ามอย่างไรก็ไม่ฟัง
ตั้งนั้นพระราม พระลักษมณ์ และนางสีดาจึงออกเดินทางไปด้วยกัน

รักดีปรนนิบัติพระพี่ยา	กับนางสีดาตลอดจนทหาร
ตั้งองค์บิดุเรศขานนี้	ไม่มีรังเกียจเดียวใจซื่อแท้
เที่ยวหาพล ไม่เผื่ออกมัน	เป็นใจทุกวันแฉฉา.....

เมื่อพระรามจะยกเมืองโรมคัลให้พระลักษมณ์ไปครอง
แต่พระลักษมณ์ก็ไม่อยากไป กลับตั้งองการอยู่ปรนนิบัติพระรามที่กรุงเอเียวหาดังเดิม

ถึงจะมีสมบัติพัสถาน	ไฉ่ฟ้ารดั่งดาจั่งดีสัตว์วรรค
ประกอบด้วยสินทรัพย์อันดี	แดนหมื่นนกกพันอันคงใน
แม้จะไกลเบื่องบาทพระจักรี	เราเฝ้าหาเจตนาไม่.....

เมื่อพระรามสั่งให้พระลักษมณ์นำนางสีดา ไปสั่งทหาร
แต่พระลักษมณ์นั้นเกิดทุณนางสีดาตั้งมารดาของตน อีกทั้งนางสีดาก็กำลังตั้งครรภ์
กับพระรามอยู่ด้วย จึงคิดจะปล่อยนางไป

เชิญเสด็จไปตามเวลา ดั่งข้าจะคืนธานี
จะเบี่ยงบ่ายกราบทูลพระทรงฤทธิ ถึงผิดก็จจะรับไต่เกศ
จะแทนคุณพระพี่น้องด้วยภักดี มิได้มีอาลัยแก่ขั้ววัน.....

บทกลอน : เรืองรามเกียรติ์

ผู้แต่ง : สีนตกวีสมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และ สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

พระลักษมณ์ อารักษพระราม (๑)

มหากาพย์ ภารตะ รามายณะ ที่กล่าวด้วย ผู้หาญกล้า ศรีทศายิ่งใหญ่
คือพระลักษมณ์ อุนชวก รามา ไท ผู้มีใจ จงรัก ภักดีพี่ชาย

พระลักษมณ์ไซ้ เป็นลูกชาย ท้าวทศรถ คือโอรส สมุทรรเทวี ฤดีฉาย
เป็นน้องชาย ต่างมารดา รามาเกริก ไกร พระสัตว์รุต คือน้องชาย ร่วมครรภมารดา

เดิมพระลักษมณ์ คือพญา อัมเบตนาคราช ย่อมเป็นอาสน์ ในนารายณ์ ในชั้นฟ้า
ลงมาเกิด เป็นมนุษย์ สุตฤทธา ช่วยพระราม บราบัยกษา พญาทศกัณฐ์

ความผูกพัน มั่นคง ดำรงภาค จิตอดมาน มั่นภักดี มีมีท่อน
เป็นคู่บุญ คู่ใจ นารายณ์เฝ้าธาร ขั้วกับกัณฐ์ มั่นททัย ใจพร้อมพลี

กายพระลักษมณ์ สีทอง ผ่องใสภา หนึ่งพักตรา ๑๑๑กร ๗๑๑ศรี
ทรงมงกุฎ สุตธง่า สีตามุณี ช่วยแก้กฤด บุญบารมี เสริมตรีองค์ราม

ทั้งพระลักษมณ์ พระราม มีความสนิท
ร่วมคุณคุณดี ดีไม่ง ธรรมโองนาม

ต่างไกลซัด แต่เขาด้วย หทัยเจ้า
จึงมีความ เข้าใจ รัก ใคร่กัน

เมื่อทั้งสอง ครองด้วย เป็นนายงาม
เอกาจร ไถด เหนือใต้ ไปด้วยกัน

ยิ่งเพิ่มความ ไกลซัด สนิทมนต์
ไร้รังเกียจ เดียดฉันท สัมพันธวิถี

ทำอุทก จักรวรรดิ กษัตริย์มีธิดา
นามลิดา อรทัย สมด้วยชีวิต

มิดิตา บุญธรรม อร่ามศรี
สมคณมี สวามี ที่คู่ควร

ทรงตั้งงาน ยกศรี รัตนนุ
หากชายใด ยกศรีได้ ให้อเนก

เพื่อหาคู่ คู่สม ภิรมย์สองคน
เป็นคู่ควร เคียงกาย หลากชายไร้ฤทธิ์

พระรามไท้ ใ้พระลักษมณ์ สัมครประสอง
แต่พระลักษมณ์ แม้มี่ใจ ให้งามพิศ

เพื่อใ้ตนเอง ครองชัย ไ้คู่ซัด
ยังมิจิด คิดลละ ใ้พิ้งาย

ด้วยสั่งเกตุ เนตรพระราม ยามสองนาง
เพราะพระลักษมณ์ ักดี ต่อพิ้งาย

ทรงกระอ่าง ลอ่างจิด พิศมัย
จึงจใจ พ่ายแรง แกล้งพ่ายแพ

เพียงแค่อสอง แต่ศรี ก็คสองนไท้
แต่ก็แกล้ง หมดกำลัง นิ่งท้อแท้

รู้แกล้งใจ อ่ายกไ้ ง่ายแนแท้
เพื่อใ้แ่แ่ แ่งดี ใ้พิ้งาย

พระรามเจ้า เจ้าประไลย ยกศรีศิลา
รามได้นำ ลีดา มาเคียงกาย

สมใจสันต์ บันมนิ ที่ยกได้
ต่างพากัน กลับไป ไชโยธา

นาง ไกยเกษี มเหสี ทำอหฺสรธ
แสร้งกล่าวโทษ พระราม ต่างต่างนา

แม่พระพรต ไชโรไท่ ใจดีใจ
เพื่อพระพรต ครองไชโยธา ราชธานี

ทำอหฺสรธ ไกรธจัด ขาดสติ
ไล่กระหน่ำ ใหลรามทรง เติบตงพงพิ

หลงตำหนิ พระราม ข้าเหสีที่
สิบสี่ปี จึงหมดทนต์ฯ สิ้นคืนเมื่อ

พระลักษมณ์แค้น แค้นเคือง ไร้องอัปยศ
ควาตรโค้ง โกงคณนุ กุสุดเคือง

สุดฤทธิ์ไกรธ ไกยเกษี ที่สร้างไร้อง
ตั้งทำไร้อง อัปยศ ไร้องไร

มิ่งใหลร้าย พักยกุ เพื่อผู้หนึ่ง
ชี้อธิคุณ ทธลักษณ หักทาศใจ

ได้อันครอง ไชโยธา บ้าเหสีหลาย
กุระฆ่า ใหลตาย ฉายชีวี

แต่พระราม ท้ามไฉ่ อภัยนาง
พระลักษมณ์เอด บอชตาม ไปทนต์

ยอมเดินทาง เจ็บบ่า เป็นทาศ
หวังปรนนิบัติ พัดวี แต่พียา

รักอององค้ ตั้งปีตุเรศ ษณนี้
เสาะผลไม่ เผื่อกมน บันพียา

โดยไม่มี เตยตจันท์ ทมนลรรหา
ครองชีลา พนาสิ่ ฐาศชีไพร....

ผู้ประพันธ์ : อธิติพันธ์ ธรรมลธิติ

พระลักษมณ์ อารักษ์พระราม (๒)

นอกจากความ เลื่อมใส ใจภักดี
 เลื่องยกทัพ จับศึก ศึกคักกระไร

พระลักษมณ์มี ต่อพระราม ลู่อำไฉน
 ยังก่อหาญ ขำขี้ขี้ ไรเทียมทาน

เป็นแม่ทัพ นำหน้า กล้าพลญ
 พลาดเพื่องพล้ำ คัดรู้ ผู้รุกราน

มีน้ำอด น้ำทน ขนศึกหาญ
 แพบวางปราบณ ดุจรศร หอกกรง

เคยถูกหอก โมงขตั้งดี กุมภกรรณ
 หนุ่มาน ขำขี้ขี้ ไต้ยัดตม

แหบขีวั้น มลาย ตายคุดคู้
 เพื่อกอบกู้ ดุจรศรณิ ตรีชวา

เคยตองศร นาคบาท พิฆาตขีวิต
 หนุ่มาน ขำขี้ขี้ ฆอรเมฆา

คราตองกร ติษฐขิต ฤทธิแรงกล้า
 เฉลี่ยพญา ครุฑทอน กอนพิฆาต

เคยตองหอก กบิลพัท ของทศกัณฐ์
 ตองอาคัษ หนุ่มาน ขำขี้ขี้

แหบขีพบน ขเวียมลาย กล้ากรายฆาต
 รบรณเมฆา หลากขนาด ตัดฤทธิ

โดยให้ตั้ง สัจจกรณีย์ ตรัสว่า
น้ำใสจาก บัญชะ มหานที

จากภูผา สรรพยา ศิริศรี
บดขยี้ บัญชะโค พระศิลา

แทนมดยา ทำภาคนาค เมื่องบาดาล
อุปกรรม มากล้ำ นาคล้ำคละ

ทศกัณฐ์ มั่นแนบอิง พิงอังสะ
เป็นภาระ หน้าที่ ศรีฉานร

หลังรอตตาย ได้ขัย จากไพร
รบนินะ พระอินทร์ ถิ่นบวร

ดับขีวี อินทรชิต พิชิตสมุทร
ได้ลี้ทรอน วิญญาณ สัจจการมุดพลัม

ผู้สั่งการ ทศศิริวัน ทศศิริธ
ทศกัณฐ์ ต่อยหย่าทัพ กลั้วเขตคาม

กลางสมุทร ขจรลักษณะ ยักษ์ครั้นคร้าม
คืออวีรกรรม นางขัย ไฉ่ไพรี

ภายหลังยาม พระราม ทำหั้นमार
พระพรตผู้หนึ่ง อภัยเขยิบครอง ราชธานี

สิ้นทศกัณฐ์ ึ่งหันกลับ นครศรี
พินิจความดี ความชอบ มอบทุกคน

พระรามไท้ ให้พระลักษมณ์ ครองโรมคัล
เพราะต่องการ ประณินิติ พัดวิญคุณ

แต่ลักษณต์้าน คำนดูตใจ ไม่รับผล
ตราบจอบจน สิ้นบุญ ุณเจ้าเอฉาน

แม่หากมี สมบัติ พัสถาน
ประกอบด้วย สนิม นางกำนัล

อันโอฬาร ตั้งดาตตั้งส์ ถึงสวรรค
ถึงแดนหมื่น ทกพัน อนงค์ใน

แม่ต่องไกล เบื้องบาท พระจักรี
ขอได้โปรด เติตหนา พระทรงขัย

ตอเราหนี ทามิ ยินดีไม
ขอรับไข้ตอไป ไม่ไกลกัน

กาตตอมา นางสีดา คราตั้งทอ
วาดภาพภาย ในจินตนา ว่าดูกขวัณ

แม่เนื้อทอ ษ่อังใส ใจทรุทรวิ
องหน้าตั้น คลับคล้าย ทศกัณฐ์

พระรามเห็น เชนั้น พลับโกธธา
สั่งพระลักษมณ์ สั่งทหารนาง เลี้ยโดยพลัน

ทวาดระแวง นางสีดา ตัณหาข้าน
คัวกหัวใจ นางนั้น พันคืนมา

ด้วยพระราม โกรธจัด ชัดไม่ไหว
ด้วยเทีตทูน นอลนาง ตั้งมารดา

สั่งจำใจ นำโคมฉาย ไปในป่า
อีกหนึ่งนั้น ไล่ดา คราตั้งครรภ

ใจซึ่งคล้าย ปลอ่ยนาง ใจห่างหาย
ละเบียงบาป กราบทูล พระทรงธรรม

เสด็จไป ในมรรคา อยาคืนฐาน
ความผิดนั้น ยอมรับ แต่โดยดี

ขอแทนคุณ พระพี่นาง ตั้งใจภักดี
เสด็จเสด็จ พระพี่นาง ท่างทันที

ถึงโทษหนัก พรากซ์วัน ไม่หันหนี
ตัวข้านี้ ละกลับไป รายงานพี่ยา

พระอินทร์เห็น เหตุการณ์ มหันตภัย
เนรมิต กลางทราย ตายชวางหน้า

เกิดเรื่องร้าย กรายพระลักษมณ์ โทษหนักหนา
เพื่อพระลักษมณ์ คดักกายา คด้าหัวใจ

พระลักษมณ์ไข้หัวใจกลาง ที่วางวาย
เมื่อไม่มี ไล่ดา ใจท้อใจ

ไปมอบให้ พระราม ตามสั่งได้
สั่งตั้งใจ เป็นเกษตริย์ เมื่อโรมคัล

ผู้ประพันธ์ : สถิตยพันธ์ ธรรมสถิตย

พระลักษมณ์ (๑)

พระลักษมณ์ตั้งที่คือน้องของพระราม
มีหนึ่งพักตร์สี่องกรจรไกล

มีกายงามสี่เทวีของหญิงผู้ใด
มีมงกุฎชัยยอดเดินหนยลฤดี

ทรงเป็นบุตรของเจ้าท้าวทศรถ
เป็นลูกเจ้าแม่ของโยธยาราชธานี

เป็นโอรสนางสมุทรรามเทวี
มีน้องพี่รวมได้ชายสามองค์

หนึ่งนั้นคือน้องร่วมท้าวพระสัตว์
และพระพี่ต่างมารดาสุริยวงศ์

ที่เป็นบุตรนางสมุทรรามพญาหงส์
มีสี่องค์พงศ์กษัตริย์ลักษณะ

คือพระพรตบุตรนางไภยเกษี
กับพระรามบุตรนางเกาศุริยา

พี่ที่มีกายสี่แดงแจ่มเจดจ้า
พี่ของน้องร่วมบิดาองค์เดียวกัน

เป็นพญาอินทนิลนคราฐ
เป็นตำแหน่งพระนารายณ์องค์อदार

เป็นสังข์บัลลังก์อาสน์ชาติก่อนนั้น
เป็นอาณัติปราบหม่มมารร้ายฉิวฉิว

ผู้ประพันธ์ : อดุลพร สุวรรณปากแพรก

พระลักษมณ์ (๒)

ทรงรับใช้พระรามคอยตามติด
ฆ่าสมุหนาคกัณฐ์กรูงสงกา

ร่วมพิชิตเหล่าสัตว์หมู่มัธยมศึกษา
เหล่าอาหรรณมาสิ้นแผ่นดินเมื่อ

ทรงมีความจงรักและภักดี
คอยประณิมิตีไม่ห่างอย่างนาคในช่อง

ต่อองค์พี่พระรามงามสี่เฝ้า
ทำทุกเรื่องรักมั่นคงองค์ราชันย์

มีความกตัญญูรู้คุณพี่
ยกสรรรัตนคุณเฝ้าองค์ผู้ประพันธ์

ในคราที่กรุงมิถิลาทำแบ่งกัน
ผู้ใดนั้นยกขึ้นได้รักใคร่

พระลักษมณ์ทรงล่องจับขยับนุ
ยกศรีได้จึงจะไม้ประล่อง

ก็ทรงรู้ว่าพระองค์คงจะล่อง
เพื่อพระรามได้ครองนางสีดา

ครึ่งหนึ่งทรงพิโรธโกรธสุดแสน
ออกอุบายร้ายเหลือเพื่ออุกยา

ทรงเคืองแค้นนาง ไกษเกษีที่รู้ว่า
ได้ปกครองอุโยธยาคราตไป

นางขอร้องพระรามตามประสงค์
เป็นถาษีไปอยู่ป่าเพื่อจะให้

ขอ ธิ องบวงสรวงสืบสืบจะดีใหม่
พระพรต ได้ขึ้นครองอุโยธยา

พระลักษมณ์คิดแก้แค้นแทนพระราม
จึงตัดใจขอพบตามรามรามา

แต่ถูกห้ามให้อยู่เฉยอย่าเลยหนา
พร้อมสีดาจะอยู่ไพร่ไปด้วยกัน

แม้พระรามห้ามอย่าไปไม่เป็นผล
จะตามไปประณิบตีพัดวีราชัน

ดลยกมลนั้นจึงรักภักดีมั่น
หาเสียกมลนั้นคอยรับใช้ถวายงาน

ทั้งสามองค์ไม่ร้อรห็นฉากฉิ่ง
เป็นถาษีดาบสินีหนีไปน่าน

มุ่งไปยังเขาตัดตฤภูสุดตระหง่าน
แม่ทัตทานอย่างง ไรก็ไม่ฟัง

ครบกำหนดสืบสืบที่ปถวิธาน
พระมารตามาทูลเชิญใหญ่ลับวัง

แสนเนิ่นนานทั้งสามองค์ทรงหันหลัง
สุดจะยั้งล่องกลับแน่มแต่ล่องการ

ผู้ประพันธ์ : ฤตพร สุวรรณปากแพรก

พระลักษมณ์ (๓)

นอกจากความรักที่ไต่กล้า
ทรงต่อสู้อุให้กล้าต่อสู้และหม่มมาร

การตีกล้าทรงเก่งกาจและอาจหาญ
ได้สั่งทหารวานรตายไปหลายตน

ทรงเอกสิทธิ์อดตายมาหลายครั้ง
โดนทั้งศรและหอกยักษบักอกจน

เคยพลาดพลั้งชีพอดนวางก็หลายหน
เกือบวางขันธ์แต่ก็ไม่ช่วยได้ทัน

ด้วยฝีมือที่ทรงอิทธิฤทธิ์
อภิศาสตร์ธร ทศศีร์ธันถูกทศกัณฐ์

ทำมุดพล้ม อินทรชิตชีวิตสิ้น
ทั้งหมดนั้นถูกครตายวางชีวิต

ผู้ประพันธ์ : อตุพร สุวรรณปากแพรก

พระลักษมณ์ (๔)

ปราบยักษ์ได้พระรามและพลพรรค
เป็นกษัตริย์คร๑๑โยธยาราชาธิ

ทั้งพระลักษมณ์ก็ยกทัพกลับกรุงศรี
ทรงบำเหน็จความดีมีทุกคน

ทรงรับสั่งพระลักษมณ์ให้จักต๑๑
แต่พระ๑๑ค้ทรงปฏิเสธด้วยเหตุผล

ไปปกครองเมืองโรมค๑๑อันไกลโพ้น
อยากอยู่ปรนนิบัติพี่ที่เดิมตั้ง

ต่อมาพระรามพิโรธโกรธระแวง
ด้วยพฤติการณ์ง๑๑ตาขังน่าขัง

รักครางแคว๑๑ไม่คืน ไม่ยื่นยั้ง
เอารูปทศกัณฐ์มานั่งดูขู๑๑ใจ

จึงรับสั่งพระลักษมณ์ผู้เคยเียงข้าง
๑๑จัดการฆ่าแกะแห๑๑หัวใจ

ให้นางง๑๑เข้าป่า๑๑ยา ไปไหน
แล้วรับเอากลับมาให้ใคร๑๑จะดู

ทรงหนักใจในคำสั่งทั้งเดรัจฉ๑๑
ด้วย๑๑รักตั้งมารดา ๑๑ เจิตขู

ทรงจำต๑๑รับคำสั่งทั้ง๑๑
อภัยรู้๑๑ดี๑๑ตนเอง๑๑ตั้งครภ

ทรงเทิดทูนนาง๑๑ตาฆ่าได้ใจ
แล้วเดินก๑๑รับกับโทษ๑๑กัณฑ์

จึงได้๑๑โดย๑๑ไป๑๑ใน๑๑นั้น
ไม่มี๑๑วัน๑๑แม๑๑รัก๑๑นิต๑๑คิด๑๑ฆ่า๑๑นาง

พระอินทร์เห็นเหตุการณ์ท่านกัลลโณภ
จะต้อช่วยสิ่งคิดนรมิตกลาง

เกรง ฐ โจนโทษหนักถึงต้อองขวาง
ไหนอนตายอยู่ริมทางอย่างทันใด

พระลักษมณ์เดินผ่านท่านมเองเห็น
สิ่งควักแหะแยะเอาเจ้าหัวใจ

กลางนอนเด่นตายแล้วมิได้ไฉน
แล้วนำ ไปให้พระรามตามบัญชา

ผู้ประพันธ์ : ฤๅพร สุวรรณปากแพรก

พระลักษมณ์ (๕)

เสด็จสงครามใครทำดีมีความชอบ
ให้พิภพเขาคกรองกรุงองกา

พระรามมอบประทานทหารกล้า
หนุมานได้เป็นพระยาครองนพบุรี

สิ้นพระลักษมณ์ไม่ไปครองโรมคัล
เป็นอุปราชเมื่อองไวยธยราชธานี

อยากอยู่ใกล้ราชันพระรามพี่
ไม่ต้อมีพิศฐานโศพารใด

แม่หนุมานเห็นต้อช่วยพระลักษมณ์
ไม่เหมาะสมควรเคียงคู่อยู่ต้อไป

เป็นเมื่อยังชีพต้อค้ำว่าหาควรไม่
ควรอยู่ใกล้พระรามตามอย่างเคย

แม่พระรามเห็นดีงามตามคำค้ำ
ถึงเดานองยาอย่างกระนั้นแลย

แต่โรมคัลขาดกษัตริย์พระลักษมณ์เอย
ไปเสวยราชย์ดีกว่าหนักขอลักที่

พระลักษมณ์แม่ปฏิเสธด้วยเหตุผล
ถูกแต่งตั้งเป็นกษัตริย์ครองโรมคัลบุรี

จะอยู่ปรนนิบัติ ไปไม่ห่างพี่
เดิมเมื่อองนี้ครองโตยนี้องของทศกัณฐ์ (พระยาขร)

ผู้ประพันธ์ : ฤๅพร สุวรรณปากแพรก

พระลักษมณ์(๑)

จักลี้ซัด เป็นภอลอน อักษรลาติน
หมุนแฉฉา..หาอดีต..คิดย้อนไป

เพื่อสักเล้า กล่าวชาน กาลสมัย
ไกลแสนไกล ยังอยู่ยัง ยังยืนยง

กายสิทธิ์ของ ผ่องพรรณ บานเทวา
รามเกียรติ์ กล่าวถึง อีกหนึ่งองค์

มีสองกร หนึ่งพักตรา หน้าใหญ่หลวง
ยอดเดินหน มงกุฎทรง บ่วงบอกไว้

นามกร ท่านหรือ คือพระลักษมณ์
มีด้องค์...พระราม...ผ่องอำไพ

ซึ่งจงรัก...รักดี...ที่ยิ่งใหญ่
ธ เทิดไท้...พิชิตยนั้น...มีฟันแปร

ทศรถหรือ คือบิดา พระทรงศรี
พระสถิต เป็นน้องชาย ใจดีแฉ

สมุทรเทวี ที่เลอโฉม สมิเด็จพระแม่
ถึงแม้ว่า...ละต่างพ่อ...ก็ผูกพัน

สิบสี่ปี...ที่พระราม...ต้องเดินป่า
สองร่วมเรียว เคียงไหล่ ไปด้วยกัน

แลรบทัพ กับกรุงลงกา เทบเอาสัตย์
มุ่งฆ่าฟัน...บันลือ...พิชิตไป

พระราม ลักษมณ์ เจริญวัย ผู้ยิ่งใหญ่
เอกราชรมวัย...เคียงหมอน...ร่อนนัย

นารีกลุ่ม รุ่มล่อม พร่อมรักใคร่
แต่ ฐ ไม...ใจถี่...มีสัมพันธ์

ทำอนหนัก จักรวรรดิ กษัตริย์กล้า
จัดใหม่...การเลื้อย...อยู่กินกัน

ผู้ครองกรุง...มีธิดา...เพ-ดาหน้า
โดยแข่งขัน ยกรัตนธนู ศรีศูธานี

หากยกได้ ใหนางสีดา วิชาอันย
ผู้สืบสาน...ทายกล้า...ท้อปพิ

เป็นคู่ขวัญ ตรีภวัน ชินสุศรี
มุ่งมั่นฤดี ร่มประดอง ตองอุรา

มีหยาผู้...ผู้กล้า...ทุกสารทิศ
ยกศรีใหญ่...ไมจีน...วมจีนอุรา

ชอกช้ำจิต นิตหวัง ข้างชายหน้า
ด้วยดาไซค์...ชะตา...ภาสนนอย

เมื่อถึงครา พระลักษมณ์ หากมุ่งมั่น
ใหนางสีดา...กัลยาณี...นี้หลุดลอย

ยกได้แน่ นอนนั้น แต่ทำนปล่อย
ยอเมตราศรีอย ด้วยรักดี ต่อพิภัย

เคยทำบุญ...กุศลเกื้อ...เมื่อปางก่อน
ได้สีดา มาอิงแอบ แนมเคียงกาย

พระรามยกศรี งามพิน ชินโดยง่าย
ผูกพันนัก...รักมิคลาย...ไปจากตน

แค่เริ่มต้น...หนทาง...ยังอีกยาว
เรืองขับขับ ชื่อนเงื่อน เหมือนใจคน

เกินลักกล้า ครบถ่อน ชอนลับสน
แสนถองน ล้นแหวสี เมื่อตรองดู

ผู้ประพันธ์ : โกวิท ธีรวิโรจน์

พระลักษมณ์ (๒)

พระราม...ได้สีดา...มาเคียงกาย
แต่เคราะห์ฟ้า กรรมขัด พัดผ่านมา

ชีวิตคล้าย อะลุขสันต์ ชินทรรษา
เจอปัญหา...ทำทาย...ใหญ่บ้านภู

ไกลเกษี มารดา ของพระพรต
เป็นเจ้าแม่เอง อโยธยา หัวใจนำดู

นางร่ำร้องขอ ต่อพระราม ตามใจที่
ลับลับปี ระหกระเหิน เกินกฎเกณฑ์

ด้วยจงรัก...รักดี...ต่อพี่ชาย
อยู่ยากแค้น แลในไกล ในพนา

ร่วมเคียงบ่า เคียงไหล่ ในการรบ
หลายคราครั้ง อย่างทรหด กับทศกัณฐ์

เมื่อเสร็จศึก สงคราม พระรามพี่
ได้เสียดา...มาเคลียดคลอ...ก็คำนึง

จะยกมือเอง โรมคัลล อันเรื่อรงรอง
เป็นรางวัล...อันสูงค่า...นำจดจำ

จักขออยู่...คู่พี่ชาย...ไม่คิดจาก
ร่วมต่อคู่ อยู่พงไพร นับหลายปี

ด้วยกตัญญู กตเวทิต์ที่เป็นเลิศ
ขออยู่ด้วย...ช่วยกัน...มันยังยืน

พระรามระแวง แคลงใจ ในเสียดา
เกิดอาเพศ...เหตุใด...ใยบังอร

ขอบวชาดรูป ทศพิศตร เจ้าฤษี
สั่งสั่งให้ พระลักษมณ์ นองรักนั้น

คิดกำหนด ให้ดูนาง ทาทางสู่
เหตุไฉน...ไม่อดสู...สู้บ่วงเวร

บอชเป็นถาษี ซ้ำพร ใจเองเล่น
จักด้วยเวร...หรือกรรม...ที่ทำมา

พระลักษมณ์ได้ ไปพร้อม ย่อมเฝ้าป่า
พร้อมด้วย...นางเสียดา...เสียดาอันย

ไม่ยอมสยบ ต่อศัตรู สู้บากบั้น
ปราบไพร พ่ายนั้น มันตราตรึง

ขึ้นเกษม เบรมบริติ เป็นที่หนึ่ง
เฝ้านี้ถึง...ความดี...ที่น้องทำ

ใจน้องครอง...ต่อองฤดี...มีสุขล้ำ
กุดกรรม นำเกิดผล อันมากมี

เคยร่วมสุข ทุกขยาก ลำบากนี้
ร่วมราวี...แย่งเสียดา...กลับมาคืน

พระลักษมณ์เทิด ทูนพี่ มิเป็นอื่น
ร่วมพลิกฟัน...อโยธยา...สถาพร

เกิดปัญหา พาคุ่มคลัง ให้ตั้งพรรณ
ยังอาวรณ์ ลิตลอลด ถึงทศกัณฐ์

คงยังมี...เสียดา...เก็บมาพัน
ได้ฆ่าพัน...นางเสียดา...นำสะพริ้ง

พระลักษมณ์ ตระหนก ตกใจแค้น
สุดจะห้าม...รับคำสั่ง...อย่างคำนึง

ด้วยเหตุทูน นางสีดา มากอนันต์
พระลักษมณ์จึง ปล่อยนาง ตั้งจำนง

พระอินทร์เห็น เหตุการณ์ ประหวั่นนัก
เนรมิตดวงฉาน นอนมรณัง ตั้งพระทัย

บทสรุป ตอนท้าย ได้ครองเมือง
พระรามได้...แต่ตั้ง...นั่งนครา

รักปนแค้น พิสูจน์โทษ ด้วยโกรธจึง
เผ้าคิดถึง...จึงไว้...ที่ช่วยตนเอง

อีกคำสั่ง...ตั้งครรภ...นั้นประสงค์
จับปลดปล่อย รับทัณฑ์ มีหวั่นใจ

กริ่งเกรงว่า พระลักษมณ์ ขีพตักษัย
พระลักษมณ์...แหงหน้าใจ...ให้รามมา

โรมค์๑ อันรุ่งเรือง เลื่องชื่อหนา
พระลักษมณ์เป็น กษัตรา สว่างาม

ผู้ประพันธ์ : โกวิท ธีรวิโรจน์

พระลักษมณ์

ในเรือองราชวรากรมเกียรติ์เขียนประจักษ์
พระอนุชาของพระรามองค์อมร

ถึงพระลักษมณ์แก่งการขกญลุมร
ช่วยต่อกรอสูรราชกัณฑ์

คืออพญาอนันตนาคราชนาคา
พระโอรสท้าวมหิธรธองครำขันธ์

อวดตารสงมาจากสววรรค
พระมารดาตาวัลย์ลุมุทรเทวี

พระวรกายเทวีองทองสัองอร่าม
พระศัสตรุนขาร่วมขนิษฐ์

เรือองรองงามละออองค์พระทรงศรี
มีจิตใญ่ภักดีองครำมา

เสด็จร่วมยกกรนูไม้ดี
เพื่อเสือกคู่อภิเชกนางสีดา

ทรงหวังดีสละให้พระเชษฐา
พระธิดามณีฉาราชธานี

ขอติดตามพระทรงขัณฑ์ไปในป่า
ไขว่เวลาเนิ่นนานเสิบสัปี

เป็นนักรพรตสวณขภูษาอดฤกษ์
ร่วมต่อสู้อสูรกีกลงพนา

ระหว่งศึกสู้รบกับเหล่ายักษ์
หอกกบิลพัททศกัณฑ์อสูร

โดนเอาดูธแดนหนักสูติกังขา
แทบสิ้นชีพิอาหอกโมกขศักดิ์ของกุมภกรรณ

ตองศรีอินทรวขิตศรีพรหมมาลตรี
หอกแก่อวราดูรุมลพลัมแทบสิ้นชีพิวัน

ศรนาศบาศรีอดตายไม่เกรหั้น
พระลักษมณ์นั้นเสิมิอดีไม่มีภัย

เสด็จสงครามกลับเมือองอโยธยา
พระนามมีมิงคอดลไชคขัณฑ์

รับตำแหน่งอุปราชกดูขลตไ้
คู่พระทัยพระเชษฐารามาอวดาร

ผู้ประพันธ์ : อัษฎสิทธิ์ ณ เชียงใหม่

